

MỘT SỐ KẾT QUẢ NHIỆM VỤ KH&CN VỀ NÔNG NGHIỆP VÀ NÔNG THÔN TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH QUẢNG BÌNH

ThS. NGUYỄN CHÍ THẮNG

Phó Giám đốc Sở Khoa học và Công nghệ Quảng Bình

Trong những năm gần đây, việc xây dựng và thực hiện quy trình quản lý nhiệm vụ KH&CN của tỉnh Quảng Bình được Sở Khoa học và Công nghệ tổ chức chặt chẽ từ khâu đề xuất lựa chọn cho đến đề cương, tổ chức thực hiện, đánh giá... đã góp phần tạo ra những sản phẩm nghiên cứu có chất lượng, góp phần thiết thực cho các chương trình kinh tế trọng điểm của tỉnh

Trong lĩnh vực nông nghiệp, nhiều đề tài, dự án đã được triển khai nghiên cứu và ứng dụng có hiệu quả nhằm mục tiêu tăng năng suất, chất lượng giống cây trồng, vật nuôi, nâng cao hiệu quả giá trị sản xuất nông nghiệp. Nhiều đối tượng giống cây trồng vật nuôi mới đã được đưa vào ứng dụng góp phần đa dạng hóa cây trồng vật nuôi, tạo thêm công ăn việc làm cho người nông dân, nâng cao giá trị thu nhập của người nông dân trong sản xuất nông nghiệp.

Năm 2012, Trung tâm Giống thủy sản Quảng Bình đã triển khai thực hiện dự án: “Hoàn thiện công nghệ sinh sản nhân tạo cá lăng chấm phù hợp với điều kiện nuôi tại tỉnh Quảng Bình”.

Cá lăng chấm là một trong những loài thủy sản có giá trị kinh tế cao, là loại cá quý hiếm cần được bảo vệ. Để góp phần bảo tồn cũng như đưa giống cá này vào tập đoàn cá nuôi trong tỉnh, giải quyết nhu cầu con giống cho người dân, dự án hướng đến xây dựng quy trình kỹ thuật sản xuất phù hợp với điều kiện tại Quảng Bình, cung cấp con giống phục vụ nhu cầu nuôi cá lăng chấm thương phẩm trên địa bàn tỉnh và các địa phương trên cả nước.

Qua gần 2 năm thực hiện, dự án đã thành công về công nghệ sinh sản nhân tạo cá Lăng

chấm tại Quảng Bình. Đây là tín hiệu vui cho ngành nuôi trồng thủy tinh Quảng Bình. Góp phần đưa nhiều giống vật nuôi mới có chất lượng và hiệu quả cao vào sản xuất, nhất là trong lĩnh vực nuôi trồng thủy sản. Hạn chế việc khai thác bừa bãi nguồn thủy sản ngoài tự nhiên, góp phần bảo tồn nhiều loài thủy sản quý hiếm. Từ đó, tạo thêm công ăn việc làm, tăng thu nhập, xóa đói giảm nghèo cho người nuôi trồng thủy sản.

Nhằm tận dụng lại có hiệu quả và giải quyết vấn đề môi trường khi đốt rơm rạ sau mỗi vụ mùa, Trung tâm Ứng dụng Tiến bộ khoa học và công nghệ đã tiến hành dự án sản xuất thử nghiệm: “Xây dựng mô hình sản xuất phân hữu cơ vi sinh từ rơm rạ sau thu hoạch ngay trên đồng ruộng” được triển khai từ tháng 8 năm 2013.

Trung tâm đã phối hợp với Trường Đại học Nông nghiệp Hà Nội, Công ty cổ phần Công nghệ sinh học thử nghiệm một số loại chế phẩm sinh học phân hủy xeluno để xử lý rơm rạ. Chế phẩm Fito-Biomixx RR đã được Bộ KH&CN cấp bằng độc quyền giải pháp hữu ích, kèm theo quy trình kỹ thuật của Công ty cổ phần Công nghệ sinh học để xử lý rơm rạ sau thu hoạch thành phân bón hữu cơ vi sinh.

Mô hình xử lý rơm, rạ bằng chế phẩm sinh Fito-Biomixx RR làm phân bón hữu cơ, bước đầu đã được Trung tâm triển khai đạt kết quả tốt góp phần đáng kể giải quyết vấn đề ô nhiễm môi trường do khói đốt rơm, rạ và góp phần phát triển một nền nông nghiệp bền vững trên địa bàn tỉnh. Trong thời gian tới, sau khi dự án kết thúc giai đoạn 1 thành công, Trung tâm lên kế hoạch xây dựng dự án giai đoạn 2 với nội dung

chính là nhân rộng mô hình sử dụng chế phẩm sinh học Fito - Biomix RR trên toàn tỉnh.

Nghề trồng cây ăn quả là một bộ phận của sản xuất nông nghiệp mà đối tượng của nó là cây lâu năm có quả ăn được.

Giống cam Valencia 2 có xuất xứ từ Valencia, Tây Ban Nha, được các nhà khoa học thuộc Viện Di truyền Nông Nghiệp Việt Nam nhập về. Đặc tính của nó là giống chất lượng cao, năng suất cao, không hạt và dễ thích nghi, cây có sức sống tốt. Cam Valencia 2 đạt năng suất 15 tấn/ha, với giá bán 35-40 nghìn đồng/kg thì sẽ thu được 500 triệu/ha.

Với những đặc tính đó, Công ty cổ phần Thanh Hương đã tổ chức thực hiện dự án: “Sản xuất thử nghiệm giống cam Valencia 2 trên vùng đất cát đã qua cải tạo tại huyện Quảng Ninh, tỉnh Quảng Bình” được triển khai từ tháng 11 năm 2011.

Công ty đã phối hợp cùng với Viện Di truyền Nông nghiệp Việt Nam trồng thử nghiệm giống cam Valencia 2 không hạt trên vùng cát ven biển là sự tận dụng những lợi thế của vùng về các yếu tố tự nhiên; như rừng phòng hộ, diện tích trồng cây ăn quả, khu nuôi gia súc gia cầm, nhà xưởng ao hồ. Áp dụng các tiến bộ khoa học kỹ thuật trong nông nghiệp để xây dựng một vườn cam cho năng suất chất lượng và hiệu quả cao.

Việc trồng thử nghiệm giống cam Valencia 2 không hạt tại Công ty cổ phần Thanh Hương thuộc xã Hải Ninh, huyện Quảng Ninh, tỉnh Quảng Bình thành công sẽ tạo điều kiện phát triển một đối tượng trồng mới, tạo công ăn việc làm, tăng thu nhập cho người nông dân trong tỉnh. Nghề trồng cam Valencia 2 sẽ trở thành một ngành kinh tế có hiệu quả như các ngành trồng trọt khác. Biến đổi vùng cát ven biển khô hạn đang dần bị sa mạc hóa thành vùng kinh tế phát triển, xã hội ổn định và môi trường bền vững. Vì vậy, việc triển khai trồng đại trà cam Valencia 2 tại Quảng Bình là rất cần thiết.

Chương trình cải tạo đàn bò được tỉnh Quảng Bình tiến hành từ năm 1995 với sự hỗ trợ của dự án CR 2561. Trước đây, do chưa nhận

thức được những giá trị của bò lai nên trong giai đoạn đầu triển khai chương trình gặp nhiều khó khăn, hiệu quả thấp, số lượng bò lai tạo ra không nhiều. Trong những năm gần đây, khi người dân đã thấy được giá trị của bò lai nên chương trình cải tạo đàn bò đã thu được kết quả tốt, số lượng bò lai liên tục tăng. Bò lai đã đưa lại hiệu quả kinh tế cao cho người chăn nuôi trong cùng thời gian nuôi, giá bò lai thường cao gấp 1,5 - 2 lần so với bò địa phương. Có những con bò lai tốt, mới 6 tháng tuổi đã có giá từ 15 triệu đến 18 triệu đồng.

Trên cơ sở của mục tiêu: đánh giá khả năng sinh sản khi cho lai giữa các bò đực hướng thịt là Brahman trắng và Droughtmaster với bò cái nền lai Zebu; đánh giá khả năng sinh trưởng phát triển và khả năng thích nghi của con lai F1 trong điều kiện Quảng Bình; xây dựng quy trình chăn nuôi bò cái sinh sản và bò lai hướng thịt phù hợp với phẩm giống và điều kiện của tỉnh; Góp phần thúc đẩy việc hình thành và phát triển nghề chăn nuôi bò thịt thâm canh ở Quảng Bình, đề tài “Nghiên cứu khả năng sinh sản khi lai giữa các giống bò đực hướng thịt: Brahman trắng, Droughtmaster với bò cái lai Zebu và khả năng sinh trưởng phát triển của con lai F1 tại Quảng Bình” được Trung tâm Giống vật nuôi Quảng Bình chủ trì thực hiện. Mặc dù chỉ mới triển khai từ tháng 6/2014 nhưng cơ quan chủ trì đã thực hiện các nội dung cơ bản làm nền tảng thực hiện thành công đề tài.

Nghiên cứu và ứng dụng tiến bộ khoa học công nghệ đang được xem là động lực trực tiếp của sự phát triển kinh tế - xã hội. Góp phần đưa nhanh các tiến bộ kỹ thuật vào sản xuất và đời sống, tạo ra những bước đột phá về năng suất chất lượng. Những kết quả đạt được nhất định từ các đề tài, dự án nghiên cứu, ứng dụng KH&CN vào sản xuất nông nghiệp ở tỉnh Quảng Bình góp phần thay đổi bộ mặt nông thôn, thúc đẩy ngành nông nghiệp phát triển và nâng cao đời sống nhân dân. Đồng thời, đã đáp ứng được các mục tiêu, định hướng về nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ tỉnh Quảng Bình đề ra ■